

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007

 Proba scrisă la **MATEMATICĂ**
PROBA D

Varianta ...099

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

- ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $1 + 7i$.
- (4p) b) Să se calculeze distanța de la punctul $D(-1, -2, -3)$ la planul $x + y + z - 4 = 0$.
- (4p) c) Să se determine ecuația tangentei la cercul $x^2 + y^2 = 13$ dusă prin punctul $P(2, 3)$.
- (4p) d) Să se arate că punctele $L(-1, 2)$, $M(-2, 3)$ și $N(-3, 4)$ sunt coliniare.
- (2p) e) Să se calculeze volumul tetraedrului cu vârfurile în punctele $A(1, 1, 2)$, $B(1, 2, 1)$, $C(2, 1, 1)$ și $D(-1, -2, -3)$.
- (2p) f) Să se determine $a, b \in \mathbf{R}$, astfel încât să avem egalitatea de numere complexe $(\cos \pi + i \sin \pi)^{16} = a + bi$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Dacă într-o progresie geometrică primul termen este 1 și rația este 2, să se calculeze termenul al patrulea.
- (3p) b) Să se calculeze probabilitatea ca un număr $n \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$ să verifice relația $n + 9 < 3^n$.
- (3p) c) Dacă funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^5 + 1$, are inversa $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, să se calculeze $g(2)$.
- (3p) d) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_2(x^2 + 7) = 3$.
- (3p) e) Să se calculeze suma rădăcinilor polinomului $f = X^3 - X - 24$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^{x^2}$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f'(x) dx$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este convexă pe \mathbf{R} .
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\int_0^1 x \cdot f(x) dx$.

SUBIECTUL III (20p)

În mulțimea $M_2(\mathbf{Z}_3)$ se consideră matricele $O_2 = \begin{pmatrix} \hat{0} & \hat{0} \\ \hat{0} & \hat{0} \end{pmatrix}$, $A = \begin{pmatrix} \hat{0} & \hat{1} \\ \hat{0} & \hat{0} \end{pmatrix}$, $I_2 = \begin{pmatrix} \hat{1} & \hat{0} \\ \hat{0} & \hat{1} \end{pmatrix}$

și mulțimea $N = \{X \in M_2(\mathbf{Z}_3) \mid X^2 = O_2\}$.

- (4p) a) Să se verifice că $O_2 \in N$ și $A \in N$.
- (4p) b) Să se verifice că $I_2 \notin N$.
- (4p) c) Să se arate că, dacă $B \in N$, $B = \begin{pmatrix} \hat{a} & \hat{b} \\ \hat{c} & \hat{d} \end{pmatrix}$, atunci $\hat{a} + \hat{d} = \hat{0}$ și $\hat{a}\hat{d} - \hat{b}\hat{c} = \hat{0}$.
- (2p) d) Să se găsească o matrice $C \in M_2(\mathbf{Z}_3)$ cu proprietățile $\det(C) = \hat{0}$ și $C \notin N$.
- (2p) e) Să se determine numărul elementelor mulțimii $M_2(\mathbf{Z}_3)$.
- (2p) f) Să se arate că dacă $P, Q \in N$ și $P \cdot Q = Q \cdot P$, atunci $P \cdot Q = O_2$.
- (2p) g) Să se arate că matricea I_2 **nu** se scrie ca o sumă finită de elemente din mulțimea N .

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \arctg x$ și șirul $(a_n)_{n \geq 1}$, definit prin

$$a_n = \frac{1}{1^2 + 1} + \frac{1}{2^2 + 1} + \dots + \frac{1}{n^2 + 1}, \quad \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (4p) b) Să se arate că funcția f' este strict descrescătoare pe intervalul $[0, \infty)$.
- (2p) c) Utilizând teorema lui *Lagrange*, să se arate că $\forall k \in [0, \infty)$, există $c \in (k, k+1)$, astfel încât $f(k+1) - f(k) = \frac{1}{c^2 + 1}$.
- (2p) d) Să se arate că $\frac{1}{(k+1)^2 + 1} < f(k+1) - f(k) < \frac{1}{k^2 + 1}$, $\forall k \in [0, \infty)$.
- (4p) e) Să se arate că șirul $(a_n)_{n \geq 1}$ este strict crescător .
- (2p) f) Să se arate că $f(n+1) - f(1) < a_n < f(n) - f(0)$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$.
- (2p) g) Să se arate că șirul $(a_n)_{n \geq 1}$ este convergent și are limita un număr real din

$$\text{intervalul } \left[\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{2} \right].$$

Varianta 099

Subiectul I

- a) $5\sqrt{2}$. b) $\frac{10\sqrt{3}}{3}$. c) $2x + 3y = 13$. d) $\overrightarrow{LM}(-1,1), \overrightarrow{MN}(-1,1) \Rightarrow L, M, N$ coliniare. e) $\frac{5}{3}$.
f) $a = 1, b = 0$.

Subiectul II

1. a) 8. b) $\frac{2}{5}$. c) $f(1) = 2 \Rightarrow g(2) = 1$. d) $x = \pm 1$. e) 0.
2. a) $f'(x) = 2xe^{x^2}$. b) $e - 1$. c) $f''(x) = 2e^{x^2}(1 + 2x^2) > 0, \forall x \in \mathbf{R} \Rightarrow f$ convexa pe \mathbf{R} .
d) $f'(1) = 2e$. e) $\frac{e-1}{2}$.

Subiectul III

- a) $O_2^2 = O_2 \Rightarrow O_2 \in N; A^2 = O_2 \Rightarrow A \in N$.
b) $I_2^2 = I_2 \neq O_2 \Rightarrow I_2 \notin N$
c) Dacă $B \in N \Rightarrow \hat{a}^2 + \hat{b}\hat{c} = 0; (\hat{a} + \hat{d}) \cdot \hat{b} = \hat{0}; (\hat{a} + \hat{d}) \cdot \hat{c} = 0; \hat{d}^2 + \hat{b}\hat{c} = \hat{0} \Rightarrow$
1. Dacă $\hat{a} + \hat{d} \neq \hat{0} \Rightarrow \hat{a} = \hat{b} = \hat{c} = \hat{d} = \hat{0}$, deci $\hat{a} + \hat{d} = \hat{0}$, contradicție.
2. $\hat{a} + \hat{d} = \hat{0} \Rightarrow \hat{a} \cdot \hat{d} - \hat{b} \cdot \hat{c} = 0$.
d) $C = \begin{pmatrix} \hat{1} & \hat{0} \\ \hat{0} & \hat{0} \end{pmatrix} \in M_2(\mathbf{Z}_3), \det(C) = 0$ și $\hat{a} + \hat{d} = \hat{1} \neq \hat{0} \Rightarrow C \notin N$.
e) $3^4 = 81$ elemente.
f) Fie $P, Q \in N, P \cdot Q = Q \cdot P$. Avem: $(P + Q)^3 = P^3 + 3P^2Q + 3PQ^2 + Q^3 = O_2 \Rightarrow$
 $(P + Q)^2 = O_2 \Leftrightarrow P^2 + 2PQ + Q^2 = O_2 \Leftrightarrow PQ = O_2$
g) Dacă $I_2 = A_1 + A_2 + \dots + A_n, A_1, A_2, \dots, A_n \in N$, atunci suma elementelor de pe diagonală în cei doi membri este aceeași. În stânga obținem suma $\hat{2}$, iar în dreapta $\hat{0}$, conform c).

Subiectul IV

- a) $f'(x) = \frac{1}{1+x^2}, \forall x \in \mathbf{R}$.
b) $f''(x) = -\frac{2x}{(1+x^2)^2} < 0, \forall x \in (0, \infty) \Rightarrow f$ strict crescătoare pe $[0, \infty)$.
c) f continuă și derivabilă pe $\mathbf{R} \Rightarrow f$ continuă pe $[k, k+1]$ și derivabilă pe $[k, k+1]$, cu $k > 0$ și putem aplica teorema lui Lagrange pe acest interval $\Rightarrow \exists c \in (k, k+1)$ astfel încât
 $f(k+1) - f(k) = f'(c) \Rightarrow f(k+1) - f(k) = \frac{1}{c^2 + 1}$.
d) Folosind c), avem $c \in (k, k+1)$ deci $k < c < k+1$ și cum f' este strict descrescătoare pe $[0, \infty)$, avem $f'(k) > f'(c) > f'(k+1)$, adică $\frac{1}{(k+1)^2 + 1} < f(k+1) - f(k) < \frac{1}{k^2 + 1}, \forall k \in [0, \infty)$.

e) $a_{n+1} - a_n = \frac{1}{(n+1)^2 + 1} > 0 \Rightarrow (a_n)$ strict crescator.

f) din d) $\Rightarrow f(2) - f(1) < \frac{1}{1^2 + 1}; \dots; f(n+1) - f(n) < \frac{1}{n^2 + 1}$; prin insumare se obtine $f(n+1) - f(1) < a_n$

$\frac{1}{1^2 + 1} < f(1) - f(0); \frac{1}{2^2 + 1} < f(2) - f(1); \dots; \frac{1}{n^2 + 1} < f(n) - f(n-1)$; prin insumare se obtine $a_n < f(n) - f(0)$.

g) Din e, f $\Rightarrow (a_n)$ convergent si trecand la limita in inegalitatile de la f avem $\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{4} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} a_n \leq \frac{\pi}{2} \Rightarrow$

$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} a_n \in \left[\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{2} \right]$.